SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 83. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 3, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ТРАВНЯ 1990 Ч. 83 РІК XCVII

В УКРАЇНІ ВЕЛИЧАВО СВЯТКУВАЛИ ВЕЛИКДЕНЬ

Київ. (В. Котильницький). — Віруючі УАПЦ Києва в цьому році провели Богослуження у двох храмах: у церкві св. Покрови на Подолі і в церкві св. архистратига Михаїла на території Музею Архітектури і Народного побуту в Пирогові. Обидва храми мають безпосереднє відношення до української культури. Свято-Покровський храм побудований у стилі українського барокко, архітект Іван Григорович-Барський. Величність і урочистість цієї церкви не можуть не замилувати своєю красою. А храм святого Михаїла називається також „козацьким" і ця назва говорить сама за себе.

У цей день біля церкви святої Покрови ще задовго до великодньої відправи зібралась велика маса народу. Розмовляли про національно-релігійний рух, який шириться по Україні, про великодні відправи, які вдалося в цьому році, через усі перепони і труднощі, служити у двох храмах.

В год. 11-ій вечора у церкві святої Покрови почалась відправа, яку служив о. Юрій. Не зважаючи на те, що храм був переповнений, а велика кількість бажаючих стояла на подвір'ї, чекаючи своєї черги увійти в церкву, порядок був винятковий. Під час великоднього Богослуження серед віруючих була переважно молодь. Їхні молитви були зворушливо щирі. Один студент Художнього Інституту сказав: „Я почув тут моління до Бога своєю рідною українською мовою; я почув, що тут моляться не за російську державу, а за Україну".

Після Богослуження о. Юрій виголосив проповідь, в якій звернув увагу, що цей храм ще не наш, але дух України воскрес і ніхто не зможе зупинити його і воскресіння Української Автокефальної Православної Церкви.

З великою увагою вислухали зібрані на Богослуженні великоднє послання Митрополита Мстислава, яке прочитав о. Юрій. Прочитав він великодній привіт Архиєпископа Іоана, в якому зокрема сказано, що наша радість сьогодні особливо велика, бо ми маємо змогу вперше святкувати Світле Христове Воскресіння у своїй самостійній Українській Православній Церкві. Владика Іоан висловив радість, що після довгих літ страждань та неволі воскресла наша рідна Українська Церква, заснована святим рівноапостольним князем Володимиром, виплекана сонмом наших святих, вистраждана подвигами святих мучеників, бережена гетьманами і козаками. Всім відомо, говорив у своєму привітанні Архиєпископ Іоан, що в часах нашого національного зростання, яке наш народ мав в період Київської Русі, Галицько-Волинського князівства і Козацької держави, цвіла і своя національна Православна церква. Тому цілком закономірно, що в теперішній час, коли прийшла хвиля нового національного відродження, відроджується і Українська Автокефальна Православна Церква.

Потім у Свято-Покровській церкві було відправлене ще ранкове Богослуження, яке почалося о 7-ій ранку. Після того відбулось урочисте хрищення отроковиці Діяни, а потім освячення синьо-жовтого прапора.

Великим святом стало урочисте посвячення у храмі св. Покрови кобзарських інструментів — ліри і бандури. Це посвячення традиційне для українців — так робили наші предки, аж доки комуністична влада не знищила повністю кобзарів в Україні. Тепер кобзарство знайшло нарешті опору в УАПЦ, бо Російська Православна Церква, коли ще УАПЦ не відродилася, не тільки відмовлялась на прохання кобзарів посвячувати їхні інструменти, але навіть відмовлялась відправити бодай одну Панахиду по знищених совєтською владою кобзарях. Після посвячення кобзарських інструментів було проголошено утворення цеху традиційного кобзарського мистецтва, який фактично діяв уже протягом півтора року при допомозі неформаль-

(Закінчення на стор. 4)

КОНЦЕРТ В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Тут в суботу, 5-го травня, в год. 7-ій вечора, відбудеться фестиваль пісні і танку з участю місцевих ансамблів. Концерт відбудеться в залі школи Лейн Тек. Дохід призначений на фонд Товариства Сприяння НРУП.

Західня преса пише про чорнобильську катастрофу

Вашінгтон. — Чимало американських газет і журналів відмітили, більшими чи меншими статтями, четверту річницю атомової катастрофи в Чорнобилі і звернули увагу на страшні наслідки для населення України і Білорусії, в першу чергу від атомової радіяції.

Почитний американський журнал „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" також помістив у числі з 7-го травня коротку, але багатомовну, замітку, нагадуючи світові про катастрофальні наслідки вибуху на четвертому бльоці атомового реактора і численні жертви, які загинули під час вибуху і після того, від численних хворіб, в першу чергу від левкемії, пістряка різних видів, раптового запалення легенів та інших застрашаючих хворіб і деформацію новонароджених дітей і звірят. Сотні тисяч громадян України і Білорусії постраждали від цієї катастрофи, — пише згаданий журнал, а чимало загинуло у перших днях після вибуху. Урядова статистика продовжує говорити про 31 особи, які померли від радіяції, але Юрій Щербак, письменник, прихильник Зеленого світу, член Верховної Ради Української ССР, говорить у своїй книжці про 300 померших. Ніхто, очевидно, не згадує про тих осіб, яким зробив операцію американський лікар-спеціяліст д-р Роберт Ґейл, але вони усі померли, бо здається немає рятунку від хворіб спричинених атомовою радіяцією.

Алярмуючі сиґнали, статистика про поширення хворіб, які охоплюють чимраз більше осіб не тільки в так званій чорнобильській зоні, але й поза нею, перетворили цю екологічну справу у політичну проблему, бо як пише журнал, „українські націоналісти у принципі засуджують побудову атомових і електронічних станцій на густо заселеній території України".

Десятки тисяч демонстрували минулого тижня проти натикування цих станцій в Україні і Білорусії, домагалися закриття чорнобильських реакторів, більшої опіки над хворими, жертвами Чорнобиля і суду над відповідальними за катастрофу особами, які не тільки не подбали про забезпечення реакторів, але навіть не повідомили своєчасно населення про радіяційну загрозу.

Немає навіть сумніву, кажуть екологи, що Совєтський Союз, навіть при добрій волі, не зможе дати собі сам ради з цією проблемою. Одна річ є говорити про схвалення Верховною Радою 26 біл. дол. призначених на переселення з чорнобильської зони додаткових 200,000 осіб, загрожених радіяцією, а друга річ — звідки взяти ці гроші. Навіть самі совєтські керівники в Кремлі признаються, що під теперішню пору буде дуже трудно витратити таку астрономічну суму на рятування населення. Крім того медицина в СССР ще недокладно познайомлена з хворобами, які виникли в наслідок атомової радіяції і Москва, а також обидві республіки, УССР і БССР, вже почали звертатись за допомогою до Заходу.

Журнал закінчує свою замітку тривожним ствердженням, що навіть через рік тяжко буде встановити бодай приблизні наслідки хворіб від атомової катастрофи, яка трапилася чотири роки тому.

В Грузії Церкву звільнено від податків

Тбілісі, Грузія. — Рада міністрів Грузії прийняла рішення, згідно з яким служителі релігійних культів республіки звільнені від податків. Згідно з цією постановою, від податків звільнено релігійні видавництва, монастирі, епархіяльні управління, духовні навчальні заклади, групи віруючих та їхні парафії.

Рада міністрів Грузії прийняла це рішення на бажання вірних та громадськости республіки. Громадяни Грузії в переважній більшості є православними. До останнього часу духовенство і Церква зобов'язані були платити великі податки, які становили третину місячної платні. Особливо в тяжкому становищі були співаки церковного хору, заробітна платня яких не перевищувала 50-60 карбованців на місяць.

Звільнення від податків дасть Церкві змогу вкласти ці гроші в розвиток матеріяльної і духовної культури, утримувати та охороняти унікальні пам'ятки архітектури, монастирі та займатися доброчинною діяльністю.

ГАРТФОРД ВШАНУЄ ПАМ'ЯТЬ Т. ЧУПРИНКИ

Гартфорд, Конн. — Громадський комітет, створений з організацій Гартфорду, влаштовує в неділю, 6-го травня, в залі Українського Народного Дому святочну академію для відзначення 40-ої річниці геройської смерти ген. хор. Тараса Чупринки. В програмі апель ветеранів українських військових формацій та молодечих організацій, святочна доповідь, яку виголосить ред. Роман Рахманний, виступ хору „Діброва" під диригентурою д-ра Олеся Кузьми і деклямації та інсценізація у виконанні молодечих організацій Пласт і СУМА.

РЕЧИТАЛЬ М. ВОЛЯНСЬКОЇ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут влаштовує тут в суботу, 5-го травня, дипломний речиталь Марії Волянської (сопрано) кляси сольоспіву — Л. Фултон-Корсон. В програмі твори С. Людкевича, Брамса, Вольфа, Пурселла, Форе, Турінa. Музичний супровід Івана Колодія. Речиталь відбудеться в УІА, 2 Схід 79-та вул. Початок о год. 7-ій вечора.

Р. ЧЕЙНІ ПЕРЕДБАЧАЄ ПАДІННЯ М. ҐОРБАЧОВА

Вашінгтон. — Виступаючи на телевізії, секретар Департаменту оборони ЗСА Ричард Чейні заявив, що не вірить в реальність економічних реформ, запропонованих Міхаїлом Горбачовим, і передбачив, що найближчим часом нинішній совєтський генеральний секретар-президент буде усунений від влади.

Р. Чейні в загальних рисах повторив власні твердження, зроблені рік тому. Уже тоді вони викликали явне незадоволення адміністрації. Нині, напередодні зустрічі на вершинах, подібні висловлювання секретаря Департаменту оборони, на думку політичних коментаторів, тим більше викличуть незадоволення в Білому Домі і Державному департаменті.

Чейні мотивував свої передбачення тим, що Ґорбачов знову відклав прийняття закону про економічну реформу. На думку Чейні, в Совєтському Союзі необхідні екстремні заходи. Повільність Ґорбачова може привести до того що „сповзання до хаосу триватиме, а загальне становище і далі погіршуватиметься".

Взявши до уваги незадоволення Джорджа Буша і Джеймса Бейкера, Чейні дещо зм'якшив тон своїх виступів, однак продовжує твердити, що, будучи секретарем Департаменту оборони, він зобов'язаний дбати про безпеку країни і не забувати, що на зміну Ґорбачову може прийти маніяк з мілітаристським нахилом.

Разом з тим, Чейні ухилився від прямих коментарів з приводу того, що президент Дж. Буш відмовився від економічних санкцій проти СССР у зв'язку з подіями в Литві.

Ніби підтверджуючи прогнози Чейні, газета „Правда" надрукувала в понеділок, 30-го квітня, короткий звіт про стан совєтської економіки. Як подає газета, за перший квартал цього року в країні скоротилося промислове виробництво і одночасно збільшилася внутрішня заборгованість, торговельний дефіцит і інфляція.

ЗБОРИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — У неділю, 6-го травня, в год. 5-ій по полудні тут відбудуться збори Товариства Прихильників НРУП. На зборах доповідатиме ред. Осип Зінкевич член Екзекутиви Народного Фонду Допомоги Україні.

Д-р М. Снігурович переобраний головою Округи УНСоюзу в Коннектикат

Гартфорд, Конн. — Представники відділів УНСоюзу стейту Коннектикат на річних зборах Округи, які відбулися тут в залі УНДому 18-го лютого ц.р., переобрали одноголосно головою Округи д-ра Михайла Снігуровича, висловлюючи йому та цілій Окружній Управі признання за виконану працю. Разом з ним до складу Управи були обрані: Тиміш Мельник — заступник голови, Тарас Сливінський — секретар, Григорій Ґіна — касир, Степан Тарасюк, Дмитро Стець, Василь Романишин та інж. Ігор Гайда — члени Управи, а до Контрольної комісії — Володимир Василенко, Володимир Глова, Степан Михайлишин та Ірина Олійник. Почесним головою Округи був обраний раніше та ним залишився проф. Іван Телюк.

Голова Округи д-р Михайло Снігурович відкрив збори, привітав учасників нарад, а зокрема головного секретаря Володимира Сохана, та зарядив однохвилинну мовчанку для вшанування померлих членів, в тому в першу чергу покійного Якова Нестерука, який був заступником голови Округи.

Для ведення нарадами обрано предсідником В. Василишина, а секретарем Олександра Рудзінського. Крім них до президії запрошено д-ра М. Снігуровича, проф. І. Телюка та В. Сохана.

Протокол з попередніх зборів Округи, що його відчитав секретар тих зборів Т. Сливінський, затверджено

Д-р М. Снігурович

одноголосно.

Вичерпний звіт про пророблену працю Округи здав її голова д-р М. Снігурович. Він розказав, що після інтенсивної праці для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні Округа присвятила більше часу союзовим та іншим громадським справам. У звітовому часі Округа зайнялася перебуванням, влаштуванням концертів та прийнять у Гартфорді ансамблів „Ослав'яни" та хору камерної музики під диригентурою Полянського. Окружна Управа відбула ряд нарад для пожвавлення організаційної праці відділів, як також для влаштування поїздки на День Батька на Союзівці та для номінації кандидата на Союзовця Року, яким був обраний Т. Сливінський, се-

(Закінчення на стор. 4)

У Москві маніфестація перетворилась у протест

Москва. — Як повідомляють кореспонденти, такої демонстрації Красна площа ще не бачила: в колонах йшли тисячі людей, викрикуючи „Геть КҐБ!, „Свободу Литві!" На думку кореспондента газети „Вашінгтон Пост" Дейвида Ремніка, Кремль не хотів, щоб „неформали" влаштували у великих містах паралельні демонстрації, як це сталося 7-го листопада минулого року, і дозволили всім бажаючим брати участь у першотравневій демонстрації.

Як повідомив Д. Ремнікові перший секретар Московського міського комітету партії Юрій Прокоф'єв, участь у нинішній демонстрації була цілком добровільна. Демонстранти могли принести зі собою будь-які льозунги, крім, як він висловився, „антиконституційних". Агентство АП наводить приклади льозунгів, які несли або викрикували учасники демонстрації на Красній площі: „Ми хочемо жити, а не існувати!", „Нині бльокада Литви, завтра — Москви!", „Геть імперію червоного фашизму!" „Ґорбачов! Припини душити литовський народ бльокадою!", „Ґорбачов! Руки геть від влади!", „Соціялізм? Дякуємо, не треба!", „КПСС — в опозицію!"

Як пише Ремнік, досі совєтологи уважно вивчали порядок, в якому піднімалися на трибуну мавзолею совєтські лідери, намагаючись „вирахувати" таким способом розташування сил у керівництві. Але нині місце поряд з Горбачовим зайняв ліберальний економіст Гаврил Попов, недавно вибраний головою Міської ради Москви.

За словами Ремніка, престиж КПСС продовжує падати. Лише в Москві за перші три місяці цього року з партії вийшло 6,000 осіб. „Якщо ми не навчимося розуміти і захищати інтереси народу, ми будемо змушені перейти в опозицію, — сказав Прокоф'єв американцеві. — Якщо найближчим часом у житті людей не настане поліпшення, то в наступних виборах вони можуть взагалі не голосувати за КПСС і вона опиниться в меншості". Прокоф'єв передбачує, щоб партія розколеться, а радикальні її члени створять соціял-демократичну партію на зразок західньоевропейських.

Ґорбачов та інші партійні лідери дивилися на натовп з явною байдужістю, хоч сам генеральний секретар-президент постукував пальцями, як він робить завжди, коли хвилюється. Ґорбачов і його колеги залишили трибуну за 20 хвилин після початку демонстрації.

На думку кореспондента АП Браяна Брамлі, першотравнева демонстрація в Москві показала, що в країні назріває незадоволення у зв'язку з браком докорінних економічних змін. Горбачов, мабуть, хоче використати протести, щоб проштовхнути через партійних функціонерів більш радикальну економічну реформу.

Папа критикує ізраїльських поселенців

Рим. — Папа Іван Павло II гостро виступив проти політики ізраїльського уряду, яка передбачає поселення новоприбулих до Ізраїля жидів в усіх місцях окупованої території, включно із старою дільницею міста Єрусалиму, у якій скупчені більшість християнських церков різного віроісповідування. Він критикував також поселенців, які, згідно з твердженням ізраїльського урягу, без дозволу захопили мешканевий комплекс, який складався з чотирьох будинків і поселилися там разом зі своєми родинами. Пізніше виявилося, що новопоселенці отримали навіть від урядової агенції 1.8 міл. дол. допомоги для того, щоб вони могли започаткувати нові поселення жидів у старому місті, яке фактично належить до трьох релігій — юдаїзму, християнізму і вірних мусулманського віроісповідування.

Коли проти поселенців почали протестувати міжнародні чинники, ізраїльський уряд хотів хитро-мудро відпекатись, кажучи, що поселенці зайняли згадані будинки самовільно без згоди уряду і суду. Християни у старому місті Єрусалиму позамикали свої святині на один день на знак протесту проти ізраїльської політики насаджування нових колоністів у місцях, які повинні належати міжнародній спільноті, як святі місця з часів перебування там Ісуса Христа.

Папа висловив свою глибоку турботу з цього приводу, виголошуючи на площі св. Петра в Римі проповідь до багатьох тисяч вірних, більшість яких становили еспанці, які прибули до Риму на беатифікацію 11-ох священиків, монахів і монахинь, які були по звірячому замордовані крайньо-лівими революціонерами під час громадянської війни в 1930-их роках. Серед присутніх було чимало вірних з арабських країн Іраку, Ливану, Альжиру, Південного Ємену і Об'єднаних Арабських Еміратів. Були також представники Палестинської Визвольної Організації, які зуміли встановити добрі відносини з Ватиканом, викликаючи з цього приводу критику ізраїльських чинників до Папи за його трикратне прийняття в себе керівника ПВО Ясіра Арафата.

Минулого тижня ізраїльський верховний суд наказав поселенцям покинути комплекс будинків, але дозволив 20-ом охоронникам і працівникам залишитись на місці з метою допильнування будинків поки нижча судова інстанція не вирішить цієї справи.

Срібний ювілей пластових шкіл

Джерзі Сиrі, Н.Дж. (О. Кузьмович). —Справді це, що може усім видаватися парадоксом, може бути правдивим. Про це пригадують нам наші гості, що мають до діла з пластовою молоддю, підготовляючи рік-річно для неї окремі вишколи широко вже відомі під назвою „Лісова Школа" — для пластунів і „Школа Булавних" — для пластунок.

Л. Ліщинська і П. Содоль розповідають про вишкільні табори Пласту.

Для підкреслення цього дивного ювілею до редакції „Свободи" приходить пластун-сеніор Петро Содоль і старша пластунка Лада Ліщинська і це вперше, що організатори цих вишколів хотіли б поділитися своїми думками, своїм досвідом і плянами із ширшою читацькою публікою.

Нам не приходиться багато випитувати наших гостей про спосіб та підготову цих вишколів, бо вони нам з „практики" добре знані. Але хоча „Лісова Школа" вперше зорганізована у 1964 році, а „Школа Булавних" на три роки пізніше, то обидва ці вишколи для інструкторів та булавних літніх пластових таборів мають за собою довгі роки досвіду і десятки молодих людей, випускників цих „шкіл", що сьогодні займають провідні місця у пластовій організації, так в ЗСА як і в Канаді, а то й в інших країнах, з яких приїздять ті пластуни, бо бажають цей „славний" вишкіл закінчити.

Відзначка „ЛШ" або „ШБ" на рукаві пластової сорочки — це гордість багатьох молодих пластунів, хоча оті перші з перших років існування вишколів вже тепер давно перейшли вік старшого пластунства і стали батьками родин, добрими професіоналістами і активістами в громадському житті.

Тому це, що „Лісова Школа" вже другий рік відзначує свій „срібний ювілей", а „Школа Булавних", як пристало на жінок, трохи молодша, це факт, який лише вказує на тяглість пластового виховання і послідовність організаторів. А ті прикмети саме сьогодні в 1990 році і, маємо надію, в найближчих роках дуже потрібні та важливі з уваги на події в Україні та велике зацікавлення там пластовою працею. Організатори висловили в часі відвідин надію, що може вже на чергове літо будуть в тих вишколах учасники з України та вже хоча б тому треба їх послідовно продовжати, щоб досвід тих, які його перейшли, а сьогодні навчають молодших за себе, не пропав безслідно.

Оба міжкрайові вишколи, які надіються в цьому році мати учасників з Арґентини, Німеччини і може

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ІЗ ЯВНИМ НЕБАЖАННЯМ Адміністрації підтримати Литву наростає обурення консерватистів, включно з тими, які були вірними прихильниками Роналда Регена. Сенатор Ґордон Гамфрі консервативний республіканець з Ню Гемпшир проводить паралелю в діяльности Президента між Китаєм та подіями в Литві: „Тоді нам також казали бути терпеливими". Він підкреслив, що його терпінню прийшов кінець, коли минулого тижня президент Джордж Буш не вжив жодних заходів у підтримці Литви. „Це була та остання соломинка", — сказав Г. Гамфір. „Я думаю, що Президент робить помилку. Найбільше мене вражає те, що президент вказує на американський народ, в інтересах якого він діє. Але, мені здається це не так". Учасники приватних зборів кількох сотень консервативних лідерів, які відбулися минулого тижня, стверджують, що надзвичайно гіркий тон зборів відображав незадоволення консервативних лідерів та їх серйозне застановлення над „коренем" напрямку, в якому діє Адміністрація. Все більше консерватистів говорить про Адміністрацію Дж. Буша, як про „Адміністрацію Нелсона Рокефеллера, яка ніколи на існувала".

У СВІТІ

УРЯД ЗСА ПЕРЕСТЕРІГ Ізраїль, що коли його уряд відкине запропонований державним секретарем Джеймсом Бейкером плян у справі започаткування мирових переговорів з палестинцями, то це може взагалі перекласти всі пляни на замирення на Близькому Сході. Речниця Державного департаменту Марґарет Татвайлер ствердила, що Уряд президента Джорджа Буша є затурбований останніми заявами прем'єр-міністра Їцака Шаміра, в яких він обороняє свою відмову прийняти плян Бейкера.

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ ТА офіційні чинники Сальвадору заявляють, що розслідування вбивства шістьох єзуїтських священиків не пішло ні на один крок вперед від арешту в січні віьсьмох членів армії. Полковник Ґільєрмо Альфредо Бенавідес Морено був у той час начальником військової школи та командиром військових відділів округи, в якій вбито священиків. Він і досі ув'язнений, не зважаючи на обурення його військових колеґ. Офіційні чинники стверджують, що немає жодних доказів про участь інших військових старшин в цьому злочині. Все ж таки суддя, що займається цією справою, плянує розглянути та перевірити натяки, що високі військові старшини намагалися цю справу затаїти. Президент Крістіяні та його прибічники підкреслюють факт, що арешт полковника Бенавідеса вказує на серйозність трактування цієї справи урядом Сальвадору.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association at [illegible] Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription rates: 1 year $40.00, 6 months $22.00, 3 months $12.00. UNA members 1 year $15.00. Change of address $1.00. Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to [illegible] Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 [illegible] (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
[illegible] Jersey City, N.J. [illegible]

Двосічна політика Москви супроти Литви

Від 11-го березня 1990, коли парлямент Литви прийняв історичну „постанову виступити із СССР по нинішній день, — замало часу, щоб оцінювати пов'язані з цією постановою події з історичної перспективи. Щойно зчасом виявиться, хто діяв правильно, хто помилявся і що в цьому конфлікті з Москвою можна було передбачити та що було для творців акту з 11-го березня ц.р. несподіванкою. Але вже й тепер можна ствердити деякі незмінні правди. Наприклад: незмінний імперіялістичний гін Московщини без уваги на її режими. У 1940 році Москва військовою силою окупувала й згодом анектувала три балтійські держави. У своїй конституції признала право всім 15-ти складовим республікам виступити з Союзу. Коли ж Литва заявила, що прагне скористати з того права, чи пак зажадала звернути їй пограбовану суверенність — Ґорбачов спершу переводив війну нервів, опісля економічну бльокаду. Другою правдою є подиву гідна незламність духу у великій більшості литовського народу. Не тільки із газетних інформацій, але й на телевізійних екранах можна довідуватися про холоднокровність цього 4-мільйонового народу, як він приймав і далі приймає вияви „сильної руки" Москви. У неділю, 29-го квітня (показувано на каналі „7") тисячі мешканців Вільнюса безжурно проходжувалися, — велика концертова заля була вщерть повна: оркестра грала сонату Бетговена.

Знаменитий знавець відносин у СССР, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Бил Келлер інформує із Вільнюса (число з 29-го квітня), що ця політика Ґорбачова двояко обернулася проти кремлівського диктатора. Поперше, хто з литовців ще вірив, що Ґорбачов поставиться до державної самостійности Литви так, як поставився до усамостійнення шістьох совєтських сателітних держав — помилився. Стрижнем політичного світогляду Ґорбачова було і є неділимство, прикметна риса також царату. Патріотизм литовців сполучений з ненавистю до Москви знайшов такий трагічний прояв, як самогубний акт протесту 50-літнього литовця, що облив себе газоліною і підпалив сірником перед великим театром у Москві.

Користь для Литви з економічної бльокади, яку завів Ґорбачов, ця що литовці уперше зрозуміли, що вони, ставши дійсно незалежними, мусять економічно залежати тільки від самих себе. Тому вони холоднокровно прийняли припинення довозу газоліни. Литовський уряд сам негайно завів неіснуючу там харчову картkову систему. Громадяни колишніх сателітних країн були прикро заскочені труднощами у переході від контрольованої економічної системи на вільний ринок: безробіття, зріст цін, інфляція. Ґорбачов несвідомо поміг литовцям познайомитися з деякими тими труднощами вже тепер і навчитися переборювати їх.

Терпеливість литовців, вірність принципові незалежности поруч із готовістю йти на якийсь компроміс з Москвою — дала добрі наслідки. В п'ятницю минулого тижня литовський президент Вітавтас Ляндсберґіс отримав дуже ввічливого листа за підписами французького президента Франсуа Міттерана і німецького канцлера Гельмута Коля, з просьбою, щоби Литва, не вирікаючися своєї державної незалежности, пішла на „діялоґ" з Ґорбачовим щодо можливого якогось компромісу. Коментатор „Ню Йорк Таймсу" робить розумну заввагу, що той лист дав можливість і лідерам Литви і Кремля „зберегти обличчя", що вони не упокорилися, а пішли на руку демократичному Заходові. Речники обох сторін привітали того листа і у вечірній телевізійній авдиції в минулу неділю сказано, що мабуть, Москва приверне доплив ґазу перед повним припиненням економічної бльокади. Як можливу компромісову плятформу подається „мораторіюм" на реалізацію литовського виступу з Союзу. Ґорбачов ніби вже не вимагає ліквідації самостійницьких прикрас у парляменті у Вільнюсі.

Очевидно, що такі переговори триватимуть довгенько і йтимуть як по груді. Але йдеться тут не тільки про Францію і Німеччину, а й про Америку, на якій страшенне залежить і Ґорбачову і Литві, дармащо литовські лідери огірчені на ЗСА. Виявляється, що під час дводенних нарад Буша з французьким президентом Міттераном тому два тижні на Фльориді — вони рішили, що їхні міністри закордонних справ мають придумати спосіб, як довести до злагіднення литовсько-совєтської кризи. Вони й придумали такого листа Міттерана і Коля. Всі симпатії українців по стороні Литви.

Наталя Осока

ОРГАНИ БЕЗПЕКИ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ НЕБЕЗПЕКУ

I.

Комітет державної безпеки СССР — організація мовчазна, та всі знають, яким громом серед ясного неба могли б заговорити таємні скрині КҐБ, коли б їх відімкнути. Хоч функціонує КҐБ таємно й уявляється як „держава в державі", але служать там звичайні люди, у яких виникають звичайні людські проблеми. Є проблеми і в КҐБ та його лідерів. Про деякі з них розповідає Анатолій Головков у статті „Попередня діягноза", опублікованій в журналі „Огонек" ч. 8 за 1990 рік.

„Він прийшов до редакції і сказав, простеживши за метушнею: 'Розумію, вам, мабуть, набридли відвідувачі. Але мене вам буде цікаво послухати'. Виглянув у вікно, покосив очі на телефон, тихо зачинив двері й відрекомендувався: 'Швєцов Михайло Павлович, колишній капітан державної безпеки'.

І справді цікаво..."

Так описує А. Головков своє знайомство з колишнім капітаном Ростовського УКҐБ (Управление Комитета Государственной Безопасности) і з ним важко не погодитись, що це „справді цікаво".

Майже в той самий час надійшли до редакції журналу „Огонек" листи інших колишніх офіцерів КҐБ.

„Дорога редакціє! Звернутися до вас мене примушує страх. Так, саме страх, але не за себе, а за наше суспільство, за простих совєтських людей, які можуть знову зазнати сваволі й беззаконня тридцятих років", — пише колишній офіцер КҐБ А. Нестеров, який, за його словами, зазнав переслідування й шантажу за те, що, пропрацювавши в КҐБ п'ять років, почав протестувати проти відвертої фальсифікації, розправ з працівниками за критику, зловживань владою. Такі ж мотиви були і в двох інших листах.

Будинки КҐБ завжди розташовані в найкращих найтихіших, найзеленіших вулицях республіканських столиць чи обласних міст. В Ростові обласне управління державної безпеки розташоване на вулиці Енґельса, 31. Проходжуються повз будинок грізної установи матері, бавляться діти й не здогадуються, що там у цю мить, можливо, розстрілюють чийогось сина. Ніхто не знає, скільки людей прирекли у тих стінах на передчасну смерть, скільки вбито своїх же працівників КҐБ за допомогою „нещасних випадків", „автомобільних аварій" чи розстріляно в підвалах внутрішніх тюрем КҐБ. І відбувалося все те не в далекі сталінські роки, а в зовсім недавні брежнєвські. Нема ґарантії, що цього не відбувається й тепер, у роки гласности та перебудови. Адже ж таємна діяльність КҐБ лишається недоторканою.

Сваволя керівників КҐБ в Ростові досягла таких маштабів, що чутки про них просочилися назовні й поширилися далеко за межі зловісної установи.

За вироком військового трибуналу 17-го листопада 1985 року розстріляли Олександра Хвостикова, який під час служби в КҐБ вишукував „ворожий елемент" в релігійному середовищі. Його обов'язком було відвідувати всі Служби Божі та уважно слухати проповіді, бо начальство воліло, щоб вони велися в дусі наукового комунізму, а Євангеліє тлумачилось за допомогою марксизму.

Багаторічне перебування в православному храмі не вплинуло позитивно на офіцера КҐБ. Він тероризував служителів Церкви за те, що в їхніх проповідях не було нічого спільного з марксизмом, вимагав і отримував хабарі від Ростовської Епархії, награбувавши в такий спосіб 142 тисячі карбованців. Перед розстрілом Хвостиков признався в скоєнні цього злочину, бо до останнього дня сподівався, що його не скарають на смерть. Так йому обіцяли. Навіть після оголошення вироку заявив: „Все одно сам під стіною не стоятиму, доведеться запросити ще двох-трьох керівників".

Дружина розстріляного Хвостикова пояснила, що хабарі ті додому не потрапляли, чоловік періодично закуповував на них дефіцитні продукти й пояснював, що все це призначено для його начальників.

Керівники КҐБ в Москві добре знали, що діється у підлеглих установах. Адже армія з тисяч вояків КҐБ отримує великі гроші за те, щоб до КҐБ СССР звідусюди надходила найдетальніша інформація: що думають, читають, їдять в кожній хаті і в кожній установі. Отож історія з Хвостиковим була не єдина, що надходила з Ростова. То бензину продали, то гроші розікрали, то цілий рік людей тримали в слідчій тюрмі, а вони, як виявилось, зовсім ні в чому не винні, заарештовані на підставі зфабрикованих справ. Спекулювали там імпортною апаратурою і, нарешті, дійшло то того, що з кабінету слідчого, з сейфу викрали документи.

Москва відреаґувала тим, що начальника управління Хлесткова відправили на пенсію. Одного заступника перевели до Волгограду, другого полковника в якесь інше місто. Потім похопилися, що розкидатися такими „цінними" кадрами не варто й знову їх приголубили. Але перед тим звільнили душ десять офіцерів КҐБ. Деякі з них відреаґували на звільнення спокійно. Мовляв, набридла служба, де як на кораблі під час штормy „нудить, а пливти треба". Проте іншим було прикро, що не встигли запровадити в життя розроблені пляни по викриттю „антисовєтських елементів". Тепер свої здібності вони спрямували на боротьбу „з мафією в чекістському середовищі", пишучи доноси в КҐБ СССР на недавніх начальників і колеґ. Проте керівники КҐБ в Москві теж невдоволені, бо якщо скарги ті розслідувати до кінця, то ниточки потягнуться надто далеко. В КҐБ і без цього багато клопоту, отож внутрішні справи вирішили не ворушити.

Закінчення буде.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Ідучи слідом інших братських організацій

У „Фратернал Монітор" із січня ц.р. появилися дві рецензії, темою яких були найновіші зміни в Східній Европі. Читаючи їх, зроджувалося почування, що вони промовляють до нас, Українського Народного Союзу та його членів.

Після дискусії про політичні події в Східній Европі і застанову Уряду ЗСА над можливістю Маршалового Пляну для Східньої Европи, перша рецензія підказує нам, що роки 1989-1990 для братських організацій, особливо для етнічних братських організації можуть бути роками великої нагоди. Це була б нагода на братську, акцію, яка була б зв'язана із збірками на харч, на медичну допомогу, на одежу, на хліборобську машинерію, і.т.д., щоб цим способом заохочувати свої земляків у „своїх рідних країнах перебудувати державну структуру та економіку. „...Ця стаття далі говорить нам що „ці братські установи повинні вимагати від американського Уряду, щоб він дозволив людям із Східньої Европи, які хотіли б виемігрувати, приїхати до ЗСА".

Другу рецензію написав гість-редактор Павло М. Паєрчин, мол., предсідник Організації об'єднаних лютеранів. Між іншим, Паєрчин каже, що „...Містика Америки, країни необмежених можливостей, живе і процвітає за залізною заслоною для тих, хто мріє бути свобідним". Він бачить можливість великого напливу імігрантів до ЗСА із країн Східньої Европи та „викликає" усі братські організації, щоб зайнялися евентуальним „переселенням втікачів". Далі він говорить, що братські установи „...будуть в унікальному та провідному становищі допомагати всіми своїми силами і фінансами, щоб переселити цю нову хвилю іміґрантів, щоб цей тягар не падав виключно на державну бюрократію". Він пропонує „...що ми мусимо зачати розмову із федеральним Стейтовим департаментом та Службою іміграції та громадянства, щоб постійно інформувати нас та постійно бути в контакті з нами про найновіші зміни в становищах східньоевропейських втікачів і також, щоб ми втримували контакт внутрішньо між собою, членами — братськими організаціями, щоб пізнати проєкти та ресурси, які можна було б використати".

Яке відношення це має до нас, УНСоюзу, союзових Округ, відділів або членів?

На крайовому рівні — УНСоюз уже випередив усіх в одному відношенні. Наш Головний Уряд мудро передбачив справу та відкрив бюро у Вашінґтоні, щоб воно слідкувало над найновішими змінами в законах що торкаються справ втікачів. Фактично, наше вашінґтонське бюро було засобом, який причинився до ухвалення закону, де забезпечено 1,000 місць для втікачів, українців-католиків та українців-православних. Це бюро також займається інформуванням державних урядників та членів Конґресу про справи, які найбільше цікавлять американців українського походження.

„Свобода" та „Український Тижневик" інформують нашу громаду про зміни в Україні. Між читачами „Українського Тижневика" також знаходиться багато людей із-поза української громади. „Український Тижневик" інформує їх про справи, які цікавлять українську громаду в Америці та Канаді.

Отже, пригадаймо собі, що означає слово братерство, та допоможім нашим братам і сестрам в Україні. В союзовій пресі пропонується багато акцій та багато із тих акцій уже переведено в діло.

Чи як окружна союзова організація чи союзовий відділ, чи індивідуальний член, ми мусимо стати активними. Виберім собі акцію, яка найбільш відповідає нашим здібностям та спроможностям.

Приєднайтеся до акції збіркок одягу, іграшок, мила ліків, чи релігійних книжок, або до збірки грошей, щоб закупити згадані речі, або до подібних акцій, та, як написано на афіші Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля — „Поможіть Україні". Це суть братерства, це ціль, задля якої створено УНСоюз!

Андрій Воробець

Роман Кухар

НЕМА ТО, ЯК „НАВЕСЕЛО"

Павло Незабудько, „Скоморох", віршовані гуморески й сатири, вступ „До читачів Скомороха" — д-ра О. Степа, портрет автора В-во Юліяна Середяка, Буенос Айрес, Арґентіна, 1990, ст. 200.

Сатирична література завжди популярна — в кожній добі, серед кожного народу, в будь-якому віці людини. Дотепні байки античного Езопа й сьогодні не втратили своєї актуальности. Гостра суспільна критика „Подорожей Ґулівера" Джонатана Свіфта є ще й далі предметом академічних дискусій і водночас розвагою в дитячих садках. Травестія Верґілієвої „Енеїди", перелицьована на всенародний лад Іваном Котляревським, належить до найпоширеніших творів літератури серед наших читачів. Хоч у Гоголівському „Ревізорі" — „усім дісталось доволі, а мені найбільше" — як мав відозватись про виставу цієї комедії — критики захворілих суспільних відносин в царській Росії — її деспотичний цар Николай І, „Ревізор" і досі не сходить із совєтських сцен, бо й там його дуже потрібно для оздоровлення суспільних взаємин. Значить, сатири треба й люди люблять посміятись, інколи навіть із себе самих. А надто, в сатиричних творах прихована наука, що куди легше сприймається в дотепному світлі, аніж засобами моралізаторської поваги.

І Панько Незабудько (правдиве ім'я і прізвище: Анатоль Демусь) теж плекає з успіхом сатиричний жанр, дарма що в менших формах від зразків приведеної вище літератури. У своїх книжкових виданнях, „У кривому дзеркалі", „Холмські усмішки", „Еміґраційні родзинки", „Перо під ребро", „Сатирикон" і в останньо виданому „Скоморосі", а теж у чисельних фейлетонах і гумористичних дописах, поміщуваних в журналах цієї категорії („Мітла", „Лис Микита" тощо) й у нашій загальній пресі, Анатоль Демусь проявив замітний хист розсмішувати читачів своїми різноманітними сміховинками: часом легшого, вибачливого супроти своїх земляків сатиричного характеру, часто гострішого, „коли струна перервться", а найчастіш — середниками колючої іронії й сарказму — його посильної політичної зброї проти ворожих супроти батьківщини насильства і затій. Коли ж переллється в авторовому серці, то він не вагається вжити грубого бурлеску, як реакцію на приповідкові совєтські обманства поневолених народів. Ось приклад останнього засобу такого насміху:

„Перестройка" й
„гласность" Ґорбачова —
Це, на практиці,
порожня мова.
Москаля обмий і
„одеколоном".
А він буде нести
пошехоном.

Чи з іншого вірша:

Ґорбачов прирік
відкрито, „гласно",
Коротенько, чітко, ясно,
Що нацменам усім
„саком-паком"
Приготовив дулю й фіґу
з маком.

Зібрані у „Скоморосі" сатиричні вірші, тематично впорядковані в розділах „Міжнароднє", „Підсовєтське", „Новорічне", „Побутове", „Еміґраційне", „Байки, пародії та епіграми", відносяться великою мірою до 1960-их та 1970-их років. Хоч вони куди ще не застарілі, частково їх уже коментовано раніш. Нам особливо цікаво, як зумів автор підхопити дещо гідне посмішки й осуду, коли йдеться про останнє, 1980 десятиріччя. Тому приводимо декілька зразків його гумору на тему підсовєтського підсоння:

„Перестройки"
й „гласності" програми —
В історії КП білі плями;
Критика відкрита
сталінізму.
Критика
совєтестаблішменту
Заїхали раптом на мілизну.

А ось із приводу нагороди активістці-комуністці:

За її ударний труд
Їй ось премію дають,
Найвищу в нагороді —
Твори Леніна Володі.

Нараз голос чийсь позаду
Струснув геть
усю громаду,
Пролунавши громом
з неба —
— А так їй, поганій,
треба!

Не занедбав Панько Незабудько зганити і „сильних світу цього", що їм не спішно станути в обороні національних прав уярмлених Москвою народів:

„Про малі ламання прав
людини
Чуємо щодня і щогодини,
Ламання ж найбільші
— прав народів,
О, про те в ОН почути
годі.

Якби хоч міжнародні засоби інформації були об'єктивні, то тоді ще не все втрачено. А втім дійсність і тут невесела:

У духових злиднях
Мідія західня,
Нині, як і вчора —
Безнадійно хвора.
Щоб урятувати,
Треба б так зладнати:
Язик нагострити,
Розум доточити.

Щоб раз у наших буднях добре насміятись, читачам годилося б замовити собі збірку сатиричних віршів Панька Незабудька, „Скоморох", на таку адресу: Anatol Demus, 940 18th E., Spokane, WA. 99203 USA.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ осіб домагалися резиґнації тимчасового президента румунського уряду Іона Ілієску під час одної з найбільших протикомуністичних демонстрацій в Тімісоарі від часу революції у грудні минулого року. В Букарешті, столиці країни, вже впродовж останніх вісьмох днів відбуваються протиурядові демонстрації з кожноденною участю понад 10,000 осіб та з такими ж вимогами. Час до часу ці демонстрації набирають дуже драстичних форм, а що найголосніше звучить передвиборчий клич „геть Іону Ілієску, геть комуністів"! Перші вільні вибори мають відбутися в Румунії 20-го травня, на пост президента країни кандидує І. Ілієску. Політичні аналітики стверджують, що І. Ілієску та кандидати з його Фронту національного спасіння мають куди кращі можливості, як кандидати інших партій, бо вони мають кращий доступ до засобів масової інформації.

ВПРОДОВЖ СВОЄЇ президентської кампанії дуже часто Віолету Барріос де Чаморо представляли, як покривджену вдову колишнього опозиційного провідника, яку обрано служити справі без жодного поняття про політику. Одначе кілька днів після того, як В. Чаморо перебрала владу, вона дає до зрозуміння всім, що тільки вона та її дорадники будуть рішати про політичний напрямок Нікараґуа.

Борис Тимошенко

ЛАНЦЮГИ ЖИВІ Й МЕРТВІ

III

Та не зважаючи на переслідування й тортури, українських письменників не можна було зупинити від активної та безпосередньої політичної діяльности, бо вочевидь гинула нація, в безодні імперського шовінізму щезали українська мова, культура, самобутність. Великодержавні колонізатори безсоромно грабували українську землю, найперше її надра — залізну руду, вугілля, нафту, газ... Вкрай необхідна була державна незалежність, що давало б змогу народу України бути господарем на своїй землі. На початку 1917 року доля нам усміхнулась — було утворено Українську Народну Республіку, з державною незалежністю, з демократичним устроєм. Було прийнято конституцію, що ґарантувала людям найвищі демократичні свободи, що давали змогу вільного розвитку представникам усіх націй, що жили на Україні. Та большевицькі війська, послані з Росії, задушили новітню українську державність.

Обнадійливими виявилися 20-ті роки. Постала змога національного відродження в рамках новоствореного Совєтського Союзу. Тодішня конституція ґарантувала республікам право на самовизначення, аж до відокремлення. Але такі ґарантії невдовзі виявилися просто фікцією, бо вони супречили самій природі централізму й російського шовінізму, що духовно єднався із замірами большевиків, які марили світовою революцією, які боролись за перемогу комунізму в усьому світі, коли не буде націй, коли витвориться єдиний „радянський народ", з єдиною комуністичною культурою. На практиці ж мала початися тотальна русифікація, котрою найперше вражалися українці й білоруси, як найбільш споріднені з росіянами народи. Проти перспективи такої повстали свідомі інтелектуали. Скажімо, письменник Микола Хвильовий у своїх публіцистичних творах закликав: українська культура у подальному своєму розвитку має орієнтуватися не на Москву, а на Европу. За свою відвагу фатально поплатився, його зацькувала офіційна критика, доведений до розпачу, він покінчив життя самогубством. А інших таких як він сотнями почали арештовувати, винищувати. Бо саме вони були головною перешкодою для здійснення нової большевицької політики — прискорена індустріялізація, суцільна колективізація.

Нині чиниться спроба — нечувані злочини того періоду списати на Сталіна, на його особисті вади. Насправді ж Сталін був закономірним витвором імперських традицій, самої природи большевицької партії, про яку ще Володимир Ленін писав, що коли пошкребти якогонебудь комуніста, то натрапиш на російського шовініста. І зайве нині вишукувати якихось особливих причин, — чому так жорстоко були виморені голодом 33-го близько десяти мільйонів українських хліборобів. Суцільна колективізація, тобто злиття часткового в єдине, це ж природа „єдиної й неділимої Росії". Приватна ініціятива, незалежність у господарюванні мудрого й працьовитого хазяїна веде до формування незалежницької свідомости всього народу, а відтак до державної самостійности, а це ж удар в саме серце комуністичним фанатикам, які марили про всесвітню перемогу, а відтак про гігантську централізовану державу, зрозуміло ж зі столицею в Москві. Тому треба було завдати нищівного удару українській нації, кількістю найбільшої в СССР після російської, а відтак головному супротивнику в імперських амбіціях. Тому головний, нищівний удар і наносився по самій сутності народу, його оригінальності. Адже простий трудівник землі вирощував не тільки хліб і все, що потрібне для фізологічного життя людини, а плекав, одвічно витворював і духовне багатство. Бо саме в середовищі цих щирих дітей природи віками витворювалася неповторна культура — народне мистецтво, самобутній український фолкльор, героїчна історія. Саме українські орачі й сівачі витворили й рідну мову, саме на них вона трималася, ними збагачувалася, саме вони живили головну субстанцію життя України, — адже загальновідомо: вмирає мова — вмирає й народ. Саме ці люди найглибше повросталися духовним корінням у рідну землю, яку обробляли і яку по-особливому любили.

Коріння виявилося міцним, ударна сталінська колективізація захлиналась. Спротив їй чинив не тільки хлібороб рядовий, а й місцеві керівники, переважно люди з народу. І ось таких партійних та безпартійних, що не хотіли сліпо виконувати вказівок згори, з центру, нещадно арештовували органи, а замість них в українські села валом повалили нові посланці партії та робітничої кляси. І були вони з отих комуністів шовіністично заражених, які патологічно зневажали все українське, і викорінювати його мали за честь і доблесть, вони й організували переважно хистку сільську молодь, формували її в комсомольські осередки, в бриґади, що розкуркулювали, що вигрібали в засіках останню жменю зерна, останній шматочок хліба виривали з рук голодної дитини. Україна вимирала не тільки цілими селами, а й великими реґіонами. З України на Сибір, Далекий Схід, на Північ велетенської Росії поїхали спецешалони з викоріненими українськими хазяями або й цілими їх родинами, переважно приреченими на загибель. А навстріч із глибини матушки Росії теж поспішали спецешалони, їхали новітні колонізатори, аби заселити українську землю, де з голоду повимирало корінне населення. Таких новітніх колонізаторів були мільйони, таких темпів і маштабів не могли забезпечити батюшки-царі, коли їх навіть разом узяти.

Продовження буде.

СПОМИН З ЛОНДОНУ

Цього року 8-ма кляса української католицької школи св. Івана Хрестителя в Нюарку поїхала до Лондону, Англія, на прогульку. Наша подорож почалася в середу, 28-го лютого, коли ми відлетіли із летовища в Нюарку о 8-ій год. вечора. Ми приїхали до Гетвик летовища на другий день о 8-ій год. ранку. Із летовища ми поїхали поїздом та підземкою до Українського Культурного Осередку ім. св. Володимира, де ми перебували 5 днів.

В Лондоні ми бачили багато цікавих та знаних місць: найбільший та найславніший музей в світі Британський Національний Музей, другу найбільшу катедру в світі Св. Павла, Вестминстер Евій, Биг Бен та Лондонську Вежу. Та нас найбільше цікавив Музей воскових фігур Мадам Трусов. У цьому музею були фігури славних осіб, як наприклад: акторів Чарлі Чеплина, Бені Гила, співаків Майкла Джексона, Елвиса Преслі і Шер та акторів Мерелин Манро і Джеймса Бонда. Ми були дуже заскочені реалістичністю цих фігур, та було смішно коли наша настоятелька, Сестра Марія помилково почала розмовляти з одною з них.

О. Богдан Лукій ЧНІ, Сестра Марія, ЧСВВ, опікуни і учні св. Івана в українській катедрі з Владикою Михайлом Кучмяком.

В неділю вранці 4-го березня ми поїхали до української катедри на Службу Божу. На цій Службі Божій був присутній наш колишній парох та теперішний владика Англії Михайло Кучмяк. Ми приїхали якраз в день його перших канонічних відвідин українських парафій в Англії. Його вітали за старовинним українським звичаєм хлібом і сіллю та потім Владика Михайло відправив а діяконували йому парох св. Івана Хрестителя з Нюарку о. Богдан Лукій та парох катедри о. Орач.

Учні восьмої кляси Школи св. Івана, їх батьки і їх опікуни на нюаркському летовищі перед від'їздом до Лондону, Англії.

Після відправи сестри парафії приготовили для нас дуже смачний обід. Хоч Владика не міг бути присутній на цьому обіді, ми пізніше загостили до його помешкання. Ми його привітали із побажаннями від дітей нашої школи та парафіян церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку. Він мав для нас несподіванки: купив всім хлопцям пам'яткові сорочки з Лондону а всім дівчатам та паням подарував хустини, на яких були відбиті архітектурні пам'ятки Лондону. Нам було дуже приємно побачитися з Владикою, та коли вже прийшов час прощатися, ми не хотіли з ним розставатися. Він не тільки був нашим довголітнім парохом, але також і багатьох з нас хрестив.

В понеділок, 5-го березня ми відлетіли додому. Ми приїхали до Нюарку вісім годин пізніше, та пороз'їжджалися домів змучені, але задоволені. Хоча ця прогулька не була дуже довга і ми, може, не мали досить часу побичити все у Лондоні у нас залишилися чудові спомини і ці спомини залишаться з нами на ціле життя.

Наша кляса хотіла б спеціяльно подякувати Сестрі Марії Розмаринович та о. Богданові Лукієві за те, що вони нас взяли та позволили нам поїхати на таку чудову прогульку. Дякуємо також Марійці Гельбіґ та Оксані Тритяк з подорожуючої агенції Сковп, що присвятилисвій час, щоб зорганізувати цю подорож. Рівно ж хочемо подякувати Христі Клюфас і Наталці Козирі за те, що вони опікувалися нами в Лондоні.

Зеня Гельбіґ
Арета Тритяк

ТИМЧАСОВИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Їцак Шамір, який відкинув пропонований Америкою плян для мирових переговорів з палестинцями, заявив, що закордонні країни та їхні уряди пробують присилувати його до переговорів з Палестинською Визвольною Організацією. „Ми цього не зробимо", — приобіцяв Ї. Шамір, якому тепер дано мандат спробувати зформувати новий уряд Ізраїля без його колишнього спільника, Робітничої партії. Речник Ї. Шаміра не хотів потвердити, що мова у промові Ї. Шаміра була про ЗСА та їх намагання довести до мирових переговорів, одначе потвердив, що Ї. Шамір не хоче прийняти запропонованого пляну Вашинґтону в цій справі.

КОРЕСПОНДЕНТИ ЗАХІДНЬОЇ преси стверджують, що у литовському місті Каунасі, другому по величині після Вільнюса, громадяни зі спокоєм та витривалістю зносять війну нервів між їхнім урядом і президентом Міхаїлом Ґорбачовим. На запити кореспондентів вони відповідають, що віра та глибоке переконання, що їхні домагання є справедливі дають їм силу і витривалість.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого Дорогого і Незабутнього

БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ФЕДОРА СТЕЦЬКА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

в середу, 16-го травня 1990 р., в церкві св. Юра, Ню Йорк, год. 9-та рано;

17-го травня 1990 р., в церкві Чесного Хреста, Асторія, Н. Й., о год. 7-ій рано;

18-го травня 1990 р., в церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці, Фреш Медов, Н. Й., о год. 8-ій рано.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

ОЛЬГА — дочка
ІГОР І ІРУСЯ — внуки

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 17-го листопада 1989 р. відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

НАТАЛІЯ ШУСТ
з дому ІЛЬНИЦЬКА

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку Родині, Приятелям та всім тим, що виявили пошану до Покійної та віддали Їй останню прислугу своєю участю в похоронних відправах, за пожертви на Служби Божі, на Український Музей, на пластові видання, за квіти, листові і устні вислови співчуття і за теплі, щирі слова розваги.

Наша щиро-сердечна подяка Всечеснішим отцям крилошанинові Ярославові Шустові, протоієреєві Іванові Терлецькому і отцеві Богданові Карасеві за переведення похоронних відправ і Святої Літургії. Наша глибока подяка о. прот. І. Терлецькому за зворушливу прощальну проповідь, а о. крил. Я. Шустові за прощальні слова від родини.

Щиро дякуємо Олі Суслі, Ксені Драган, Ніні Ільницькій, інж. Ігореві Гайді і Василеві Пелещукові за щирі і теплі прощальні слова.

З глибини душі дякуємо нашій громаді та всім тим, що відпровадили нашу Найдорожчу, Незабутню Покійну в останню дорогу.

Нехай Всевишній відплатить Вам всім сторицею, а вдячність за все добро залишиться назавжди у наших серцях.

В пам'ять Покійної зложили на Служби Божі 270 дол., на Український Музей 5,640 дол. і на пластові видання 240 дол.

(Списки жертводавців на Український Музей були поміщені в перших числах журналу „Наше Життя" 1990 року, а на пластові видання в журналах „Пластовий Шлях" і „Юнак").

Муж — ВОЛОДИМИР
Донька — ОКСАНА КРУШЕЛЬНИЦЬКА
з мужем ЛЮБОМИРОМ і синами
МАРКОМ і ПАВЛОМ
Донька — МАРІЯ

В пам'ять нашого Найдорожчого, Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

Інж. Ярослава Кузьмина

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

складаємо:

500 дол. .... на Церкву в Україні
500 дол. .... на РУХ
100 дол. .... на СКВУ
100 дол. .... на ЗУАДК
100 дол. .... на Український Музей в Ню Йорку

Дружина ДАРІЯ з Родиною

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ І БРАТА

бл. п.

ІВАНА БАРОНА

який з волі Всевишнього Бога, несподівано, на 72-му році життя (нар. 24-го вересня 1919 року у Пенсильванії), відійшов у Вічність 15-го березня 1990 року, а був похований 19-го березня в Кергонксоні, Н. Й., цією дорогою висловлюю найсердечнішу

ПОДЯКУ

Рідні, Приятелям і Знайомим, які у хвилини мого важкого горя, листовно, телефонічно чи особисто зложили своє співчуття та старались облегшити мій біль. Моя глибока подяка Всечеснішому о. Е. Шараневичеві за відправу Панахиди, Святої Літургії і похоронних обрядів, за прощальне слово і відпровадження тлінних останків Покійного на вічний спочинок. Щиро дякую хорові „Золотий гомін" за спів під час похоронних відправ. Сердечно дякую за вислови співчуття і прощальні слова в похоронному заведенні під час Панахиди: Миколі Василикові, Данилові Слободянові й Іванові Паращукові. Дуже вдячна тим усім Приятелям і Знайомим, що взяли участь у похоронних відправах і в тризні.

Щиро дякую за співчуття і прощальні слова на тризні мґрові М. Рубичеві, який проводив тризною, д-рові Р. Барановському, полк. П. Войновському, О. Литвинові і Р. Попадюкові. Щира подяка Володимирові й Олі Мілянам і Анізії Бущак за поміч у прийняттю гостей-родини.

Моя окрема велика подяка за пожертви у пам'ять Покійного, що наспіли до мене разом з висловами щирого співчуття. Пожертви розподілено згідно з бажанням жертводавців, а саме:

На Заупокійні Літургії (від 24 осіб), які будуть відправлені у церкві Св. Тройці в Кергонксоні, Н. Й.

На Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля:

Мушей І. і Г. 100 дол., Дарія Барон і Юрій Карач, Ю. і Х. Свищук, І. і Д. Вашлік по 50 дол., д-р Крижановський М. 40 дол.

По 25 дол. — Клем Р. і З., Православне Сестрицтво в Мілвіл, Н. Дж., Цапар О., Цапар Л., І. Н. Куйдич, В. і К. Вальчук.

По 20 дол. — І. Парфанович, Баран М. і М., мґр Гулей О. і З., Гуменний О., Дудинський О. і В., Коваленко В., Мисько К., Найда Д., Палюх М. і Р., мґр Равлюк Р. і О., Савчук З. і О., Сей С., Фенько Р. і Л., Чорний М. і Г., 15 дол. — о. Любинський Л. і А.

По 10 дол. — Баран М. і М., Барон А. і І., Барабан П., д-р Барановський Р. і С., інж. Боб'як Р., Бодлак М. і С., Безкоровайний О., Бущак А., Бущак В., Вітенко М., Вовчук А., Головатий С. і Х., Досяк Д., Євчин М., Житинський А., Зиман Л., Ковальчук А., Кокорудз М., Кузів Д., Кучерявий В. і С., Лесів А., Литвин О., Маґновський В. і М., Махтура М., Мілян В., Неілко І. і М., Новіцкі В. і Е., Орловський С., Орлян Л., Орищук О., Оршуляк О., Островський С., мґр Рубич М., Рубчак Е., Стеців Р., Тхір М., Харчишин Я., Хоманчук І. і А., Чорний С., Швайка П., Шпак Д., Шубак А., Яців Л., по 5 дол. — Кармелюк І., Лукомська С., Пригода і о. Шараневич Е.

Хай Всевишній прийме Покійного у свої небесні хороми, а всіх Вас обдарує добрим здоров'ям.

Опечалена ДАРІЯ ЦАПАР-БАРОН

Ділимося сумною вісткою,
що в понеділок, 30-го квітня 1990 р., по короткій недузі відійшла у Вічність

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

бл. п.

ЮЛІЯ СЕМАНИШИН
з дому МЕУШ

ПАНАХИДА — середа, 2-го травня 1990 р., о год. 7-ій веч у похоронному заведенні Humision, Кергонксон, Н. Й.

ПОХОРОН в четвер, 3-го травня 1990 р. о год. 10-ій ранку в церкві Пресвятої Тройці, а опісля на місцевий цвинтар.

У глибокому смутку:
муж — МИКОЛА
дочка — СОФІЯ
сестра — СОФІЯ ДУЦАНІВСЬКА з мужем БОГДАНОМ
брат — МИХАЙЛО МЕУШ з дружиною ОКСАНОЮ
та ближча і дальша Родина в Америці та Україні

СВЯТОЧНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ БЛ. П. ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Старанням управи Відділу Українського Патріярхального Товариства в Нюарку, в неділю, 11-го лютого, в залі укр. католицької церкви св. Івана Хрестителя відбулося святочне відзначення народження бл. п. Патріярха Йосифа та його приїзду до Риму в лютому 1963 року із 18-літньої московської неволі.

В імені голови Патріярхального Товариства ред. Василя Пасічняка, який з поважних причин не був присутній на вечорі, імпрезу відкрила член управи Іванна Кононів. Парох укр. кат. церкви о. Богдан Лукій започаткував цю імпрезу відспіванням молитви „Отче Наш" та закликав, щоб усі присутні цією молитвою злучилися з борцями за волю в Україні.

Дуже змістовну святочну доповідь виголосив запрошений гість, проф. Ратгерського університету д-р Іван Головінський. У цій доповіді шановний доповідач насвітлив життєвий шлях Блаженнішого Патріярха Йосифа, як вченого теолога, князя нашої Церкви й Ісповідника Віри. На протязі свого життя Блаженніший багато зробив для закріплення і розвитку нашої Церкви. Згадати б хоч такі почини, як відродження ідеї Українського Патріярхату, зорганізування Українського Католицького Університету, будова Собору Святої Софії в Римі, та розбудова і закріплення гієрархічної структури Української Католицької Церкви в Україні. Будучи на засланні, Блаженніший не тільки листувався з різними духовними та світськими особами, вірними нашої Церкви і писав пастирські листи, але також призначував священиків для душпастирської праці на Україні та в різних околицях Сибіру, Уралу і Казахстану.

Далі, д-р І. Головінський відмітив, що до історичних заслуг нашого Патріярха слід також зачислити його дипломатичні успіхи серед державних мужів і журналістів західнього світу. Пригадаймо собі, як мало писала про нас світова преса в 1950-их, 1960-их роках. Своєю діяльністю Патріярх перервав цю мовчанку світової преси, яка заговорила багатьма мовами про мартирологію нашої Церкви і народу.

Понад 20 років трудився Патріярх Йосиф у Римі, щоб офіційні чинники визнали за нами ці права, які історично належаться нашій Церкві. Сьогодні, можемо сміло твердити, що нема канонічних, моральних, історичних, чи навіть адміністративних причин, які були б на перешкоді до визнання нашого Патріярхату. Тут можна пригадати що до складу Католицької Церкви входить шість східніх патріярхів: Вірменський, Мелхітський, Маронітський, Халдейський і Єрусалимський. Деякі із згаданих патріярхатів не мають більше як 100,000 вірних, в той час як Українська Католицька Церква має більше вірних ніж усі східні Католицькі Церкви взяті разом.

Великою заслугою патріярха Йосифа, яку нам поки що є навіть тяжко оцінити, це розбудова і закріплення ієрархічної структури Української Католицької Церкви в Україні. Сьогодні, коли ми є свідками відродження нашої Церкви на рідних землях, не забуваймо про дійсне ісповідництво віри Блаженнішого Патріярха і усіх єпископів.

У мистецькій частині, місцевий ансамбль бандуристів „Гомін" гарно виконав пісні: „Молитва за Україну" обр. Юрченка, „Ой там на горі" — обр. Юрченка, „Сон в'язня" Грабовського і Лопатинського та народну пісню „Стоїть Явір". Відома українська акторка Іванна Кононів дуже зворушливо відрецитувала поезію Романа Завадовича присвячену Патріярхові Йосифові п. з. „Владика Нескорених". На закінчення шановна акторка започаткувала пісню „Боже Великий Творче Всесвіту" що було дуже влучним пов'язанням зі змістом прекрасної рецитації та закінченням святочного відзначення річниць нашого незабутнього Патріярха

Любомир Калинич

Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Відділ Метрополії Ню Йорк - Ню Джерзі

ділиться сумною вісткою з членами та всім громадянством, що 18-го квітня 1990 року відійшов у Вічність довголітній член Товариства

бл. п. д-р медицини

ГРИГОРІЙ ЯВНИЙ

Опечаленій Родині висловлюємо глибокі співчуття.

Управа Відділу

Українсько-Канадський Архів і Музей Альберти

повідомляє українську громаду, що після довгої недуги, дня 18-го березня 1990 року, залишив туземне життя, меценат і співосновник музею та незаступимий провідник української громади в Едмонтоні, Канада, проживши 81 літ

св. п. о. митрат д-р

МИХАЙЛО СОПУЛЯК

ПАНАХИДУ відправлено 21-го березня, а Святу Літургію 22-го березня 1990 р. в катедрі св. Йосафата в Едмонтоні, Канада з участю Преосв. Димитрія Ґрещука, духовенства Альберти й українського громадянства. Тлінні останки Помершого похоронено на цвинтарі св. Михаїла.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ДИРЕКЦІЯ УКАМА
9543 - 110 Avenue, Edmonton, AB
Canada, T5H 1H3

Ділимося сумною вісткою,
що у вівторок, 1-го травня 1990 р. відійшов у Вічність
по тяжкій недузі, звосмотрений Найсвятішими Тайнами

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

о. Лев Любинський

парох церкви св. Тройці в Кергонксоні, Н. Й.

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС в п'ятницю, 4-го травня, о год. 6-ій веч. у церкві св. Тройці в Кергонксоні, Н. Й.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ в суботу, 5-го травня 1990 р. о год. 11-ій ранку в цій же церкві, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишив у смутку:
дружину — АННУ
синів —
ОЛЕГА з дружиною ДІЯНОЮ
РОМАНА з дружиною КЕРИН
дочок —
МАРТУ
ЛІДУ з мужем ҐЕРІ
сестру — НАДІЮ з Родиною
та ближчу і дальшу Родину

•

Замість квітів на могилу Родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля або на бібліотеку УКУ в Римі.

Управа Відділу ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

повідомляє своїх членів, що

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

— відбудуться —

в суботу, 12-го травня 1990 р., о год. 3 30 по пол.
в домівці Товариства в Ню Йорку, Н. Й.
при 98 Друга Авеню

ПРОГРАМА ЗБОРІВ

Відкриття зборів; відчитання і прийняття протоколу останніх Зборів; звіти членів Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду; запити; дискусія і уділення абсолюторії уступаючій Управі; вибір нових керівних органів Відділу, вибір делеґатів на Звичайний Загальний З'їзд; плян праці і закриття.

Михайло Юзенів, *голова*
Ярослав Гуменюк, *секретар*

У шестидесятиріччя нашої матури в Академічній Гімназії у Львові (Головна – відділ А)

з вдячністю клонимо голови перед нашою Альма Матер і вітаємо всіх її випускників

З цієї нагоди наш шкільний товариш

Всеч. о. митрат Іван Кіт
в неділю, 27-го травня 1990 р. о год. 9 30
відправить
в українській католицькій церкві
в Шарлеруа, Бельгія

Благодарственну і Просительну СЛУЖБУ БОЖУ

Після Святої Літургії буде відправлена

ПАНАХИДА
за спокій усіх наших товаришів, що вже нас покинули.

Василь Бойко — Торонто, Канада
Степан Ганас — Монтреаль, Канада
о. Іван Кіт — Шарлеруа, Бельгія
Юрій Пачовський — Торонто, Канада
Орест Питляр — Венис, ЗСА

Організаційна конференція СУА в Рочестері

У неділю, 25-го березня, за старанням Округи Північного Нью Йорку, відбулася в Рочестері, в залі школи св. Йосафата, Організаційна Конференція. Сама назва вказує на те, що це є важлива ділянка кожної організації.

У Конференції взяли участь членки Управ і Відділів 46; 47; 120 — Рочестер, 68 — Сиракюзи, та 49 і 97 — Баффало.

Під стіною, на якій були декоративно розвішані килими, емблема СУА і числа Відділів, стояв стіл з китицею синьо-жовтих квітів. На іншому столі розложені альбоми були показником діяльности Округи.

Нарадами проводила голова Окружної Управи Марія Крамарчук, яка привітала заступницю голови СУА Ольгу Гнатейко та всіх учасників.

Запрошена до слова Ольга Гнатейко передала привіт від голови Марії Савчак та Екзекутиви СУА, як також і побажання успішного відбуття Організаційної Конференції.

Першою точкою програми була гутірка на тему: „Організаційні проблеми Відділів".

Голови Відділів звітували про успіхи і невдачі в приєднуванні до членства тих жінок, які не відчувають потреби включатися у зорганізовану спільноту.

Дальша програма слідувала по св. Літургії та полуденку, який приготовили членки місцевого Відділу СУА.

У своїй доповіді Ольга Гнатейко заступниця голови СУА, з'ясувала засяг праці організаційної референтки у Відділі, спосіб її реалізування, як також успіхи й труднощі Головної Управи СУА. Вона говорила, що є велика потреба приєднання молодого членства. Без допливу нової рушійної сили, без молодих жінок, зменшується праця Відділів, а тим самим і маліє потенціял організації.

Програма діяльности організаційної референтки включає: приєднання нових членок та їх активізування, вдержання членки у Відділі, заснування нових Відділів, приєднання „Вільних членок".

Відрадним явищем є створення п'яти нових молодечих Відділів СУА в Чикаго, Філядельфії, Ню Йорку, Дітройті та Ню Джерзі. Праця була довга й тяжка, але увінчалася успіхом.

Прикладом для нас може бути еміграція 1890-их років, яка помимо тяжких життєвих обставин залишила нам церкви, різні установи й товариства. В 1925 році ідейне жіноцтво Америки заснувало СУА, який підкріплений жінками прибулими в 1950-их роках здобув повагу й довір'я, вложив багато труду в побудову громадського життя. Тепер є одною з передових жіночих організацій.

В теперішніх часах молода українська жінка має велике завдання. Вона мусить протидіяти асиміляції дітей через виховання їх в дома, у світличках, в школі, у своїх товариствах. В тім є і допоміжна організація СУА. Вона усвідомлює українську жінку через працю у Відділі, доповіді, з'їзди і журнал „Наше Життя", який помимо фінансових труднощів, безперервно через 44 роки, стоїть на сторожі духовности української жінки, поширює її знання і світогляд.

Події, які відбуваються тепер на Україні, вимагають від нас інтенсивної праці, зобов'язують до помочі дітям і молоді, яка живе там на наших рідних землях.

Координатором являється Головна Управа СУА, голова якої Марія Савчак є в Комітеті для допомоги молоді в Україні.

Обставини вимагають, щоби старша ґенерація звернула увагу на потреби і погляди молодого жіноцтва, прийняла поступовий характер, ішла з духом часу.

Побажаннями дальшої корисної праці у великій організації СУА закінчила доповідь заступниця голови Головної Управи. Потім відбулися панелі на такі теми: „Вимоги і потреби членки СУА під сучасну пору". — Леся Телега (120 Відділ СУА), „Мама і виховниця в системі СУА" — Люба Городиська (120 Відділ СУА), „Організаційні проблеми", — Олена Коритник (97 Відділ СУА).

Теми були із зрозумінням опрацьовані, за що учасниці панелю одержали рясні оплески.

Треба звернути увагу на те що 120-ий Відділ має молодих жінок, провадить світличку та поглиблює знання української мови в крузі членок.

Панелі спричинили пожвавлену дискусію, в якій брали участь старші й молоді членки. Вони подавали свої спостереження на потреби молодого жіноцтва на виховання дітей, на середники здобуття жінок для організації.

Конференцію закрила голова Окружної Управи Марія Крамарчук, яка заохочувала союзянок до більш конструктивної праці по Відділах, звернула увагу на творення англомовних молодечих Відділів.

Молоді жінки третього або четвертого покоління, які мають почуття приналежности до українського народу, можуть вложити багато праці в нашу організацію.

Ми всі члени з'єднані одною ідеєю, сповнені вірою в досягнення спільної мети, докладаймо і свою цеглину до великої будови — України.

Ярослава Борачок

ВИСТАВКА КАРТИН В ОСЕРЕДКУ

У культурно-освітньому житті нашої спільноти у Канаді провідне значення належить Осередкові. Розташований у центрі Вінніпеґу в сусідстві інших культурних установ міста (театри, симфонічна оркестра, музей людини і природи) щороку вітає відвідувачів із різних сторін Канади і світу, які хочуть розпізнати нашу своєрідність і минуле. Майже півстоліття Осередок української культури і освіти здійснює подвійну ролю зберігання і поширювання української спадщини. Він також ознайомлює з нею неукраїнське населення.

Не один відвідуючи Осередок втямить, що цей п'ятиповерховий будинок при схрещенні вулиць Мейн й Алексaндер стає щоразу меншим. На першому поверсі знаходиться невелике бюро, крамничка й майстерня, в якій шкільна молодь вивчає народне мистецтво. Другий поверх займає ґалерія, де виставляються зразки українсько-канадського мистецтва. На третьому поверсі знаходиться архів українців Канади, в якому дослідник історії знайде чимало змістовного у своїх пошуках. Поверх вище знаходиться добірна бібліотека, в якій понад 30 тисяч книг, серед них і рідкісні. Бібліотека незабаром буде відкритою знову. На найвищому поверсі знаходиться музей, де останнім часом виставляється гостинна виставка з Ванкуверу, представляюча зразки церковної архітектури.

Можливо, на початку другого століття поселення українців Канади, Осередкові пощастить на новий потрібний простір. Поки що наполегливо приготовляється відзначити перше століття .

Новий, від 1989 року, екзекутивний директор Євген Черевик наполегливо намагається здійснити задум більшої популяризації праць Осередку серед населення. Діловим того наслідком стала праця ґалерії, яка представляє праці мистців Манітоби.

В одній із телевізійних програм її куратор Оля Марко заявила, що в Манітобі є сотні мистців, праці яких чекають оприлюднення.

Після виставки картин Йогасі Шевчук, у неділю, 18-го березня ґалерія привітала виставку Гуана Ґомез-Пералес. Глядач відчує тут певну загубленість у розумінні, так як читач, який після творів Стефаника стане читати М. Вороного. Ознайомлення з мистецькими творами Гуана Ґомез-Префалеса вимагає більшої відваги зрозуміння і приготовлення. Мистець по-батькові з еспанським прізвищем зберіг і українську спадщину. Його мати-мисткиня і бабуся – редактор українського журналу, як мистець сам заявив, залишили тривкий слід у його мистецькому світосприйманні. Ґалерія представляє три його простірні праці: „Арабеска", „Замок у повітрі" й „Апотикер". Куратор ґалерії Оля Марко подбала, щоб глядач міг приготуватися до зустрічі із ними.

Змістовний, двомовний каталог став ключем для зрозуміння. Відкриття виставки і розмову куратора із мистцем записала телевізійна програма „Українська телерама". Одначе телевізійний переказ, чи газетна розповідь не подарують стільки, що безпосередня зустріч із творами мистця. Виставка Гуана Ґомез-Пералес у ґалерії Осередку Української кутьтури й освіти запрошує кожного дня — до половини травня.

мгр Йосип Демко

Св. п. І. Марусин

Дня 28-го серпня 1989 року відійшов у вічність св. п. Іван Марусин.

І. Марусин колишній січовий стрілець, був головою читальні „Просвіта" і головою кооперативи в селі Княже, Золочівського повіту до приходу комуністичної влади.

Дружина Івана померла 2-го лютого 1963 року на 65-му році життя.

І. Марусин був арештований поляками, сидів в Бриґідках, мама з хідника на перший поверх, де він стояв, не пізнала його. Але за допомогою дідича Рознера, жида, який мав вплив на поляків, добився того, що пішов до в'язниці і його вивів.

Дальші переслідування комуністами, а тоді мандрівка на еміґрацію через Польщу, Мадярщину, Словаччину до Німеччини до табору в Інгольштаті. Тоді, виїзд до Америки, до Ню Йорку, а відтак до Виппані в Ню Джерзі.

Дякував при церкві св. Івана Хрестителя у Виппані. Рівнож займався малярством, був членом УНС та інших організацій.

Панахиду відправлено 30-го серпня 1989 року в похоронному заведенні Бривяк у Виппані. Похоронні відправи відбулися 31-го серпня з церкви св. Івана Хрестителя на цвинтар „Ґейтс оф Гевен в Іст Гановері, Н.Дж. Похоронні відправи довершив о. Осип Панасюк.

Залишив у глибокому смутку: вуйка — Владику Мирослава Марусина, доньку Іванку з мужем Павлом Івашком, сина Ярослава, сина Романа з дружиною Лідією, сестру Теклю з мужем Григорієм Матвійчиним з родиною, доньки — Володимиру і Надію.

Щира подяка від родини І. Марусина усім парохіянам і знайомим, які взяли таку численну участь в Панахиді і на другий день у Службі Божій та на похоронах.

Писанка дітям Чорнобиля

Трентон, Н. Дж. — Тут у Вербну Неділю в церковній залі парохії св. Йосафата відбулася виставка і продаж великодніх писанок роботи відомої мисткині Марії Городиської.

Згідно зі стародавнім звичаєм вона впродовж великоднього посту розписала і підготовила чималу кількість прекрасних зразків українських великодніх писанок, з продажу яких вона призначила увесь дохід 600 дол. по половині на потреби церкви 300 дол., а на допомогу дітям Чорнобиля 300 дол. Місцевий парох о. митрат д-р Василь Макух склав прилюдну подяку М. Городиській за гарний християнський і громадський вияв жертвенности, а зокрема за допомогу дітям Чорнобиля, які саме тепер потребують нашого піклування.

Подяка належить також голові 11-го Відділу СУА Емілії Панасюк за її дружню підтримку у влаштуванні виставки-продажу та членам трентонської громади, що відвідали виставку і закупили великодні писанки.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

них організацій, Української Гельсінкської Спілки та УАПЦ. Головним завданням цього цеху буде сприяння вільному від втручання влади кобзарюванню. Отже відродилося своєрідне для України передвижницьке мистецтво. Оголошено також, що буде видаватися кобзарська газета. Після цього біля храму св. Покрови почалися співи кобзарів, лірників, бандуристів і тривали до самого вечора. Збирали пожертви на спорудження пам'ятника кобзарям, знищеним совєтською владою.

Потім святкування перенеслись до найбільшої святині УАПЦ — Софії. Тут вирувала весела дітвора та молодь, виводили гагілки, до них з охотою долучалися і дорослі. Співали пісні про Воскресіння Христове, патріотичні пісні. Над людьми майоріли синьо-жовті прапори. А після того, як закрили браму музею, маси святкуючого народу, співаючи пісні, пішли до Хрещатика, на центральну площу, де допізна лунали великодні пісні.

А в церкві святого архистратига Михаїла у Пирогові тисячі й тисячі віруючих прийшли на великоднє Богослуження і з навколишніх сіл і з окраїн Києва, які поблизче до тієї церкви. Тільки малий відсоток людей могла умістити ця невелика дерев'яна козацька церква. Надворі йшов легенький дощ, але народ на те не зважав. Службу відправляли о. Методій і о. Олександер Істомін з Херсону.

В Житомирі з рамени Всеукраїнського Православного Церковного Братства для віруючих УАПЦ Житомира було відправлене великоднє Богослуження під відкритим небом біля Хресто-Воздвиженської церкви на Замковій горі. Служив о. Вячеслав Міськов із села Красноставці, Снятинського району, Івано-Франківської области. Віруючі УАПЦ у Житомирі подали заяву на передачу їм для Богослужень Хресто-Воздвиженської церкви, в якій тепер знаходиться музей природи. Відповіді влада не дає.

У Дніпропетровському біля Преображенської церкви великоднє Богослуження для віруючих УАПЦ відправив о. Микита Чудиновець з с. Баштанка, Миколаївської области. Він виголосив до зібраних миротворчу проповідь. Цивільні з військовою виправкою та міліція ходили навколо і вороже поглядали на віруючих, але розігнати їх цим разом не наважились.

У Черкасах Всеукраїнське Православне Церковне Братство доклало великих зусиль, щоб віруючі УАПЦ могли молитися на Великдень у своєму рідному обряді. Великодня відправа відбулась у храмі Різдва Богородиці Російської Православної Церкви, після того, як священики тієї Церкви закінчили своє Богослуження і пішли з храму. Тоді розпочалась відправа УАПЦ. Великодню Службу відправив о. Віталій Бойко. Після Богослуження він виголосив, за словами мешканців Черкас, надзвичайно сміливу проповідь про УАПЦ та про незалежність знедоленої москалями України. Така проповідь здивувала , вразила, і зворушила віруючих, адже більшість віруючих чула такі патріотичні слова вперше.

Опісля Всеукраїнське Православне Церковне Братство та члени Спілки Незалежної Молоді України влаштували масове великоднє святкове зібрання в центрі міста. Депутат Черкаської міськради і член Координаційної ради Спілки Незалежної Молоді України Олександер Зайченко та член ради Петро Багнатюк підняли три гасла: „Христос Воскрес!", „Бог є Любов" і „Воскресне Україна!". Через деякий час на них налетіли декілька міліціонерів, не пред'явивши ніяких звинувачень, вирвали у них гасла, потоптали їх, скрутили їм руки, повкидали в машини і відвезли хлопців у відділ міліції. При цих подіях був присутній прокурор Черкас, який спокійно спостерігав це беззаконня, а можливо він сам дав розпорядження тому беззаконню. Обурений народ оточив прокурора і вимагав від нього повернення заарештованих. Намагання прокурора вирватись з оточення народу не увінчались успіхом. Прибув загін міліції, хотів пробитись через натовп, щоб визволити прокурора, але їм не вдалося. Обурення народу, який скандував: „Звільніть заарештованих!", „Ганьба!", зростало з кожною хвилиною, до них прилучалося все більше людей. Тоді органи так званого правопорядку були змушені привести і відпустити заарештованих.

Після того відбувся мітинг, на якому було зачитано звернення УАПЦ до народу про відродження рідної Церкви.

У Львові весняні гаївки після Богослуження та свячення пасок члени Всеукраїнського Православного Церковного Братства влаштували на території посвяченого місця для будівництва собору УАПЦ. В 5-ій годині почалося Архиєрейське Богослуження, після чого первоієрарх УАПЦ Архиєпископ Іоан виголосив проповідь. Він зокрема звернув увагу на те, що наша Церква уже набагато-набагато зміцніла і зміцнюється з кожним днем; все нові й нові прафафії переходять до своєї Матері-Церкви, і це цілком закономірно. Лише наша Церква, сказав Владика Іоан, а не офіційна так звана Українська Православна Церква, спроможна дати розквіт нації та її духовности. Як Україна і український народ волі хочуть, так і наша Церква до незалежности прагне, — заявив Архиєпископ Іоан. Він відзначив також вагомість недавнього виникнення трьох епархій УАПЦ.

Львівська телевізія передала великоднє привітання Архиєпископа Іоана.

Д-р М. Снігурович...

(Закінчення зі стор. 1)

кретар 59-го Відділу з Бриджпорту, Конн. Відзначення Т. Сливінського, як Союзовця Року, відбулося на організаційних зборах Округи, в яких взяв участь головний предсідник УН Союзу д-р Іван Флис. Продовжуючи свій звіт, д-р М. Снігурович розповів про свою участь у З'їзді Сеньйорів на Союзівці, про участь в конференції голів Округ на Союзівці та про похорон бл. п. Я. Нестерука, на якому він прощав покійного, як заступник голови Округи. На святковому закінченні навчального року „Рідної Школи" він, як голова Округи, вручив випускникам чека від УНСоюзу. Вже у 1990 році він взяв участь у річних зборах 59-го Відділу в Бриджпорті. Вкінці звітодавець знову підкреслив важливість організаційної праці Округи, якій він присвятив чимало труду, поїздок та телефонів. Д-р М. Снігурович висловив признання наступним Відділам за організаційну працю та подав їхні здобутки нових членів у 1989 році: В. 277-ий — 14 членів, В. 59-ий — 10 членів, В. 414-ий — 8 членів, В. 67-ий — 3 члени, В. 387-ий — 2 члени та Відділи 101-ий і 370-ий — по одному членові. Свій звіт закінчив голова Округи подякою всім членам Управи та урядовцям Відділів за співпрацю.

Звітування Управи коротко доповнили: секретар Т. Сливінський та касир Г. Ґіна, який подав, що сальдо Округи на день зборів виносить 1,327.34 дол.

За Контрольну комісію звітував В. Ґлова і після ствердження правильного та точного діловодства Округи він запропонував уділити уступаючій Управі абсолюторію. По схваленні абсолюторії переведено вибори, в яких переобрано повний склад Управи із доповненням Тимоша Мельника на пост заступника голови на місце покійного Я. Нестерука.

Головний секретар В. Сохан спершу привітав учасників нарад від Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу та склав подяку і признання Окружній Управі за виконану працю. Зокрема він подякував наступним успішним організаторам нових членів: Осипові Гладунові (В. 277-ий) за приєднання 14 нових членів, Т. Сливинському (В. 59-ий) за 10 нових членів, проф. І. Телюкові (В. 414-ий) — 8 членів, Франкові Стубанові (В. 67-ий) — 3 членів, Ірині Олійник (В. 387-ий) — 2-ох членів, та Зиновієві Товпашу і В. Ґіні за приєднання по одному членові.

Опісля доповідач розказав про широку діяльність УНСоюзу в ділянках забезпеченевій — організаційній, фінансовій, видавничій та громадській і допомоговій, присвячуючи особливу увагу публікаціям УНСоюзу у Вашінґтоні і широкій акції допомоги українському народові та його провідникам — дисидентам у змаганнях до волі й незалежности. В дискусії про актуальні теми про життя українців в Америці та події в Україні В. Сохан подав ряд відповідей і вияснень про працю УНСоюзу та його становище до цих справ.

Ще довго після закінчення цих цікавих та конструктивних нарад велися розмови на порушені теми під час смачної перекуски, що її підготовила Євгенія Василенко.

Срібний...

(Закінчення зі стор. 1)

Бразилії, де саме відновляється тепер пластова організація, діють після тих самих принципів. Учасники повинні бути з рядів старшого пластунства, принаймення із закінченими 17 роками життя або 11-ою клясою, вирізнятися провідницькою поставою та бажати стати інструкторами практичного пластування у своїх куренях або в таборах. Перед початком вишколів, які відбудуться від 23-го червня до 6-го липня в гірських околицях Гантеру, Н.Й., зголошені кандидати мусять перейти короткий письмовий іспит. Зголошення на цьогорічні вишколи тривають до 5-го травня — отже охочі мусять поспішати.

В „Лісовій Школі", як підкреслює П. Содоль, відбувається також паралельно вишкіл бунчужних, „Школа Булавних" таких окремих вимог не має. Оба ці вишколи вже від довгих років, а конкретно від 1971 року, коли ще „Школа Булавних" вперше відбулася біля „Лісової Школи" в Гантері завдяки великим приятелям Пласту, родини Т. Куликів, що віддали чстину своєї посілости на таборування, мають деякі спільні зайняття, а учасники можливість зустрічей.

Завідують вишколами відповідні референти Головної Пластової Булави, але треба підкреслити, що започаткували їх два активні у вишкільній праці з юнацтвом пластові курені „Лісові Чорти" та „Ті, що греблі рвуть". Однак з роками до організації та помочі прилучилися також члени інших пластових куренів самі випускники та ентузіясти таких вишколів.

Не будемо тут описувати усіх цікавих та захоплюючих для молоді зайнять, але хто перейшов таку „школу" вміє напевно давати собі раду в природі та навчати такої самозарадности інших пластунів. Для молоді, що цілий рік перебуває у великих містах, це визов.

Надіємося, що може на закінчення „срібного ювілею" можна буде перевести з'їзд тих соток абсольвентів обидвох вишколів і що тоді в їхньому колі засядуть також пластуни з україни.